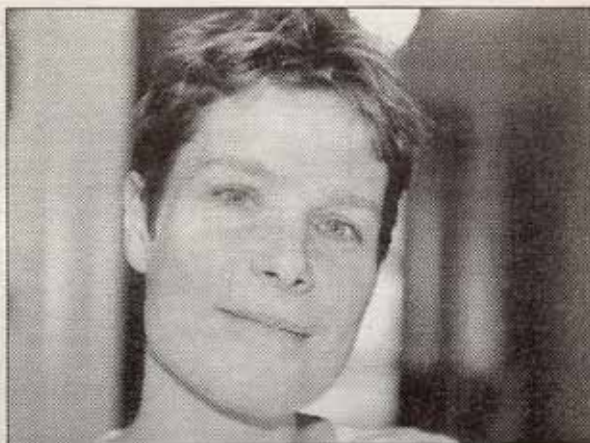

Fagbevægelsens angst for anderledes synspunkter overskygger det, at man vil organisere unge, mener Benedicte Tøftegård. »Der ved tror jeg, at man har tabt utrolig mange unge, som kunne have været interesseret i fagbevægelsen,« siger hun.

INGEN PLADS TIL BEGEJSTRING

Fagforeningerne er så overbevist om, at de har ret i alting, at de skræmmer unge med friske ideer langt væk. Benedicte Tøftegård oplevede systemets snævre bånd som formand for typografernes lærlinge. Erfaringerne med den selvtilstrækkelige fagbevægelse er blevet til bogen »Udsigt fra et rugbrødstårn«

Af Marianne Høbel
Foto: Jørgen Schiøtz

Unge, der er interesserede i fagbevægelsen, skal have mere spillerum. De skal have lov til at trampe lidt i spinaten - også selvom deres ideer måske kan virke borgerlige.

Det mener den 35-årige typograf Benedicte Tøftegård, som sidste efterår debuterede som forfatter med romanen »Udsigt fra et rugbrødstårn«, hvor fagbevægelsens problemer med de unge var et af temaerne.

»Lad dog de unge få lov til at prøve kræfter med tingene, og hvis de mener noget forkert. Herregud. Hvis man selv tror, at det, fagbevægelsen bygger på, er rigtigt, så må de unge også selv finde ud af det på et tidspunkt,« siger Benedicte Tøftegård, og griner lidt drilsk.

»De skal nok finde ud af, at det ikke er så let med de her arbejdsgivere. Man skal slås for tingene, og arbejdsmiljø og lønningerne kommer ikke af sig selv.«

ANGSTEN FOR DET FORKERTE

Hvor svært det er at være ung, aktiv og på vej ind i

fagbevægelsen, har Benedicte Tøftegård følt på egen krop. Hun var i et par år landsformand for lærlingene i Typograf-forbundet, da hun var i lære i 80'erne.

Hun oplevede flere gange den store, etablerede bevægelse som en bremseskold på nye initiativer fra de unge.

»Når jeg tænker tilbage på det, så synes jeg, at det var enormt kortsigtet. At være så bange for, at nogle unge mener noget, der ikke er rigtigt, eller gør noget, der er forkert. Den angst overskyggede det, at man ville organisere unge, høre på dem og lære dem noget om fagbevægelsen. Derved tror jeg, at man har tabt utrolig mange unge, som kunne have været interesseret i fagbevægelsen,« siger Benedicte Tøftegård.

DEN KØNNE FORMAND

Erfaringerne fra sin tid som lærlingeformand har Benedicte Tøftegård i høj grad trukket på i »Udsigt fra et rugbrødstårn«, hvor en af personerne, maskinarbejderlæreren Susanne, er formand for Metal-ungdom.

På et tidspunkt træder Susanne godt og grundigt i spinaten, og står til skideballe forbundets voksne.

Hun har været med til at sende en kritisk pjec ud til samtlige metal-lærlinge i landet, uden først at få godkendt pjecen på forbundsplan.

»Hun bliver enormt ked af det. Sådan er det jo, når man er ung. Man ved godt, at der er nogle faste procedurer, men engang imellem skal tingene gå hurtigt. Så tænker man ikke over, om man har fået spurgt alle pingerne, og om ens forslag er gået hele vejen igennem systemet. Den slags skal der altså være mere plads til,« siger Benedicte Tøftegård.

Bogens Susanne er lige ved at tude under skidebalen, og det gør absolut ikke situationen bedre, at en af de vrede forbundsmænd tilgiver hende med bemærkningen om, at hun trods alt er den køneste lærlinge-

formand, de har haft.

»Den bemærkning er ikke hentet helt ud fra min fantasi,« siger Benedicte med et glimt i øjet. Øjeblikket efter er hun helt alvorlig og forklarer ivrigt:

»Man må ikke være svag. Man skal være skide hård og kunne klare det hele. Det ville jo være frygteligt at sidde og flæbe overfor en eller anden fagforeningsformand, der har givet een en skideballe.«

»Det er jo også en politisk kamp, og som ung vil man gerne respekteres. Så står man jo ikke særlig stærkt, hvis man begynder at tude, vel?«

NEJ TIL LUKSUS

Fagbevægelsen har et image som de dyre kurser og de store frokostens paradiser. Men det er ikke det, der skal til, for at friste de unge. Tværtimod, mener Benedicte Tøftegård.

»Vi lærlinge ville gerne arrangere stævner med kontroversielle oplægsholdere. Men det gav mange diskussioner om, hvor det skulle holdes, for de voksne ville altid have det skule foregå på en dyr højskole, med dyr mad, og det var frygtelig store omkostninger hver gang. Det gjorde, at man så ikke kunne lave så mange arrangementer.«

De unges mere puritanske holdning fik af og til smilet frem hos de voksne medlemmer.

»Engang fik vi vores fagforeningsformand til at tage med ud til et arrangement på et vandrehjem. På den næste kongres klagede han over de primitive forhold, han var blevet budt. Han havde fået valset havre til morgenmad. Det blev der grinet meget af på den kongres.«

»Men er man ung og engageret, så behøver det ikke at være så fint og så stort. Det er jo ikke det, det kommer an på.«

Læs uddrag fra
»Udsigt fra et
rugbrødstårn«
på side 18-19